

SOMUTTAN SOYUTA***Şenol ZÜMRÜT**E-mail: senolzumrut@gmail.com

MAKALE BİLGİSİ	ÖZET
Anahtar Kelimeler: <i>Karar Anı, Doğru An, Soyut, Bakış Açısı, Fotoğrafik görme,</i>	<i>Bu makalemizde amacımız fotoğraf makinelerinin kullanım kılavuzlarında yeterince açıklanan fotoğraf tekniğinden ziyade, fotoğraf çekmek için asgari sahip olmamız gereken kazanımlar ile doğanın bize bahsettiği güzellikleri görebilmeyi ve o güzelliklerden, bütününden eksilttiğimiz parçalardan anlamlı, eksiltildiği bütünden tamamen farklı olmayan ancak, farklı bir bakış açısı ile o bütünde gizlenmiş görüntüyü çıkarabilmek gayretidir diyebiliriz. Haluk Naci GÜLALP'in "Somutta içkin soyutu fotoğrafla çıkarmak" özgün tanımlamasıyla, somutta gizli soyutu çıkarabilmektir.</i>
DOI: 10.26809/joa.2018548629	

ARTICLE INFO	ABSTRACT
Keywords: <i>The Decisive moment, the right time, abstract, outlook, photographic vision</i>	<i>The aim in this paper could be indicated as an endeavor to dwell upon the least traits we need to possess rather than the technique of photography to take a photograph with a particular outlook to be able to see the artistry in a whole which the nature has granted us and to unveil the hidden image in it which is meaningful and not totally different from the whole and the allurements from which the parts have been reduced. It is to display the concealed abstract in the concrete as per "photographic extraction of the abstract embedded in the concrete" statement of Haluk Naci Güralp.</i>
DOI: 10.26809/joa.2018548629	

1. GİRİŞ

Görme, dünyayı algılamamızdaki ve bilgi toplamamızdaki en önemli duyu işlevlerinden birisidir. Anatomik açıdan veri toplama aracı olan göz günlük yaşamda milyonlarca fotoğraf çekerek beynimizde anlamlı bilgiler bütünü oluşturmamızı sağlar.

Fotoğrafçı ise bu milyonlarca görüntünün içinden bir tanesini yakalayarak tek karede en anlamlı olanı bir sanat eseri olarak topluma sunar ve fotoğrafçının gözüyle ölümsüzleştirilen bu görüntü her bir ferden farklı bir şekilde algılamasını sağlayabilir. Bu da insanlara **'bakmakla – görmek'** arasındaki ince çizgiyi daha keskin bir biçimde sunmaktadır. Herkesin görebileceğinin ötesindeki sıra dışı algıyı açığa çıkarmaktadır.

*Bu çalışma, 19-21 Nisan 2018 tarihlerinde Çanakkale/TÜRKİYE' de gerçekleşen 2. Uluslararası Rating Academy Kongresi: Umut temalı kongrede Plastik Sanatlar Sergisinde teşhir edilen ve Rating Academy koleksiyonuna alınan fotoğraf için Seçici Kurul tarafından verilen "Makale Özel Ödülü" kapsamında hazırlanmıştır.

2. FOTOĞRAFİK GÖRME

Aristo'ya göre başarılı bir sanat eseri izleyeni konu hakkında düşünceye davet etmelidir.(Barrett,2017: 49) Rudolf ARNHEİM, düşüncenin temel ortamının görme olduğu düşüncenin temelini oluşturan akıl içinse, dışıl bir yapıya sahip olduğunu, akla bir şey vermeden geri alınamayacağını, akılın bilgi ile zenginleştirilmeden çalışamayacağını dile getirir. Aristo, birinin bir şeye güzel demesi için o şeyin ne olduğunu bilmesi gerekir derken, güzelliğin önce bilgiye , sonra güzel denen o şeyin görüntüsüne ve işlevine dayalı olduğunu iddia eder. (Barret , 2017,50),

Görme aslında tüm canlılar için ortak bir eylemdir, ama görmenin gözlere gelen imgelerden mi yoksa görüş nesnelere gönderilen ışıklardan mı kaynaklandığı eğitilmiş insanlara göre hala belirsizdir. Gelgelelim sıradan insanların bu tür kuşkulardan haberi dahi olmadığını dile getiren Romalı filozof Boethius (M.Ö.500) görmenin seçici bir eylem olduğunu belirtir.(Arnheim,2015: 35)

Görmeyi şekillendiren, yönlendiren görsel algı burada devreye girerek bize bir bakış açısı sağlar. İnsan zihninin olayı nasıl yorumladığı algılamada önemli bir yere sahip olduğu ortaya çıkmaktadır. Bir algı kazanımı geçmişte yapılmış ve hafızamızda yaşayan sayılamayacak kadar çok benzer kazanımdan oluşan bir akışın son evresidir. Yani geçmişin deneyimleri geleceği algılamak için önceden insanları koşullandırır. (Arnheim,2015: 35)

Bir fotoğraf makinesi ile çekilen kare aslında izleyiciye bağışlanan bir bakış açısıdır.(Bugin,2002:157) Ayrıca fotoğraf makinesi mekanik bir alet olarak düşünüldüğünde, arkasındaki bakanın, bireysel yararlılığı önemli bir hale gelir.(Price,2000: 28) Yine Price'ın dile getirdiği gibi makine düşünmez, her şey fotoğrafçıya aittir. Burada da fotoğrafçının kişisel özellikleri devreye girerek geçmişteki kazanımları, birikimleri eğitimleri ile görsel zeka ve algıdaki farkındalıkları belirleyici olmaktadır.

Herkesin gördüğü ama sıradan bularak göz ardı ettiği şeylerdeki güzelliği keşfetme bize fotografik görmeyi kısaca tanımlamaktadır. Zaten fotoğrafçıdan beklenen de, herkesçe alkışlanan ve insan eli değmiş harika yerler dahil olmak üzere, salt dünyayı olduğu gibi görmekten daha fazlasını yapmaktır. Yoksa fotoğrafın ilk yıllarında fotoğrafçıdan beklenen idealleşmiş görüntülerde olduğu gibi gün batımı, manzara gibi güzel bir şeyin fotoğrafını çekmek olmamalıdır, zaten amatörlerin de amacı budur ve doğa harikalarına aşırı heveslidirler.(Sontag, 2005: 108) Price'ın dediği gibi amatörler bol bol enstantane çekerken, profesyoneller fotoğraf çeker.

Bir fotoğraf çekilirken teknik faktörler açısından yetenek ve beceri eksikliği varsa, çekilen fotoğrafın, fotoğraf olarak değerlendirilmesi bir hayli güçtür. Ancak, fotoğraf tekniği olarak tüm yapılması gerekenler yapıp çekilen fotoğraf yine de yalnızca ilgili nesnenin kopyalanmasından ibaret oluyorsa ona fotoğraf demek pek güç olacağı değerlendirilmesi yapılabilir. Kısacası bir fotoğraf çalışması her şeyden önce neyin fotoğrafı ise onun basit bir kopyası asla olmamalıdır, aksi durumda sanatsallık nitelendirilmesi bir hayli zor olacaktır. Fotoğraf makinesinin ardından bakan, bize neye, nasıl bakmamız ve ne görmemiz gerektiğini farklı bir bakış açısı ile göstermelidir.(Gülalp,www.academia.edu. 2018)

Fotoğraf gerçekliği keşfetmek için kullanılan bir araç değildir sadece, makineyle görülen doğa, insan gözüyle görülen doğadan farklıdır. (Freund,2006 :176)

Fotoğrafi çekmeden önce zihnimize canlandırmamız ve çekilen şeyin daha önce görülmesi gerektiğini Sontag (2005) ünlü eserinde ısrarla belirtir. Ansal ADAMS'ın dile getirdiği gibi "*Bir fotoğraf, öylesine çekilen bir şey değildir,bir anlayışın ürünüdür*" ya da ortaya çıkartılacak çalışmanın zihni hazırlığını daha önceden çalışılmış olması gerektiğini çok iyi şekilde ortaya koyan Michelangelo' nun "*İnsan beyniyle çizer, elleriyle değil*" sözleri

durumu çok net bir biçimde açıklamaktadır. Minor WHITE'ın "Sırf pratik olsun diye, gördüğüm her şeyin aklımdan fotoğrafını çekerim" (Sontag, 2005 : 80) sözü zihni hazırlığa güzel bir örnek olarak verilebilir.

2.1. Doğru An

Özellikle herkesin sürekli baktığı şeyler ve yerlerin yepyeni bir bakışla görülebileceği an'a "Doğru An" tanımlamasını veren Sontag (2005), doğru anı yakalayabilmek için çetin koşullarında saatlerce sabırla bekleyen Alfred Stieglitz'in hakkını vermeden edemez.

2.2. Karar Anı

"Karar anı" fotoğrafçılık dünyasında manifesto gibi yer etmiş, Henri Cartier BRESSON' un bu dünyaya hediye ettiği bir kavram olarak tarihe geçmiştir. Bresson'a göre "mutlak an saniyeden çok kısa bir süre içerisindeki, en doğru çerçeve ve kompozisyon ile ulaşabileceğimiz, bize fotoğraflanan olayın ya da insanın özünü anlatan zamandır." (ealfokfotoclup.blogspot. 23.05.2018) Bu süreci Bresson "fotoğrafta, en küçük bir şey bile, büyük bir özne haline dönüşebilir" diyerek özetlemiştir .

2.3. Doğru "An" Ve "Kararı" Yakalamak

Doğru an ve kararı yakalayabilmek için antik çağdan günümüze değin geçen süreçte düşünür ve sanatçılar birçok değerlendirmelerde bulunmuş ve hemen hemen ortak bir paydada buluşmuşlardır. Gerekli olan bilgi, birikim, tecrübe yanında teknik kazanımların olması yönünde ortak bir paydada buluştuklarını görüyoruz.

Doğru an ve kararı oluşturabilmenin asgari şartlarını özetleyecek olursak, bize konuyu açıklayacak olan Haluk Naci GÜLALP'in makalesine başvurmamız gerekiyor.

"Gözün içine alabildiği en geniş çerçevedeki doğaya, aynı mekanda-aynı zaman diliminde yan yana durmuş bakan iki kişinin ellerindeki fotoğraf makinesiyle o görüntüden dondurup tutsak alacakları anın bizim gözümüze taşınmasında birinin ruhsuz-anlamsız, en iyi olasılıkla donuk bir ayna yansımından öteye geçememesi, diğeri için ise 'bir sanat yapıtı' denebilmesi, birinin sanatçı olmasına, diğerrinin olmamasına bağlıdır. Fotoğraf sanatçısı makinesi yanındaysa bir avcı gibi her an tetiktedir. Diğer sanat dallarındaki sanatçıların önce görüp sonra gördüğü üstünde yeterli bulacağı sürede düşünme olanağı fotoğraf sanatçısında yoktur. Fotoğraf sanatçısı, tüm birikimlerini, o birikimlerinden çıkması olası tüm yorumlarını ve/veya bilgi-yorum bileşkesi oluşturma bilinç ve hazırlığını her an en üst düzeyde uyanık tutmak zorundadır çünkü doğada gördüğü ile bildikleri/genel yorumları ya da o an oluşacak bileşkenin önce bilinç düzeyinde örtüştüğünü kavraması anı ile makinesini doğrultup düğmesine basması, gördüğü karşısında bilincinde uyanan sanat yapıtını gerçekleştiribilmesi için yalnızca saliseleri vardır, yoksa tan geçmiş güneş tüm çıplaklığıyla ortaya serilmiş, kuş uçmuş, süzülen yaprak yere konmuş, aşk duygusal ön-oynaştan fizyolojik eylem nesnelliğine dönüşmüş olabilir. Bu yüzden, birikim ne denli çok, estetik yorum yeteneği ne denli yüksek, beceri ne denli yetkin, bunların bileşkesi ne denli başarılı ve tezse fotoğrafçı o denli sanatçıdır."(Gülalp,www.academia.edu.,2018)

Mimetik (Kopyalayıcı) gerçeklik, değer görmek için tek başına yeterli olmadığı, sanat eğitimi olmayanların gerçekçi akıma hayran olduğu (Barrett, 2017: 93) düşünülecek olursa farklı akımların değerlendirilmesi gerektiği ortaya çıkmaktadır.

Fotoğraf makinesinin düşünmediğini, çekilen fotoğraflara vizörün arkasından bakanın anlam kattığından yukarıda bahsetmiştik. Mimetik anlayış için en kolay yönü olduğu, nesnelere kopyalamanın, ayna gibi yansıtma ile oluşturulan fotoğrafın soğuk, ruhsuz olduğu aşikardır. Cindi SHERMAN'ın bu konudaki düşüncesi konunun anlaşılması açısından çok önemlidir. Sherman "tipik güzellik ideasını takip etmek bana sıkıcı geliyor, çünkü bu dünyayı görmenin en

kolay ve garanti yolu” (Barrett,20017 : 30) diyerek genel estetik anlayışına, işin kolaycılığına ve genel beğeni anlayışına uygun, beğeni garantisinin yüksek olduğu fotoğraf çekmenin anlamsızlığını belirtiyor.

Sanat değeri olan fotoğraf oluşturabilmek için mutlaka vizörün arkasından bakanın yeterliliği olması gerektiğini belirtmiştik, doğadaki muhteşem güzelliğin, sanat olarak değerlendirilemeyeceği, sanat olarak nitelendirilmesi için insan eliyle oluşturulmuş olması birçok kereler düşünürler tarafından dile getirilmiştir. Sanat üretebilmek için çeşitli araçlar kullanılabilir, fırça, keski, müzik enstrümanı, çekiç ve daha teknolojik makineler, dijital fotoğraf makineleri gibi, kısaca bir sanat eseri oluşturabilmek çeşitli araçlar kullanmak zorunluluk gibi. Alet işler el öğünür atasözünde ise işi yapanın alet olduğu, öğünenin ise insan olduğu belirtilir ve sanatı üretenin alet olduğu iddia edilir ve insanla araç arasında bir çelişki ortaya çıkar.

Üretilmiş tüm sanat eserleri kullanışlı bir aracın ürünüdür. Ancak bir kusuru vardır aracın; Ona bir sanatçı gereklidir.(Gülalp, www.academia.edu..2018) Ara GÜLER’in dediği gibi en iyi daktiloya sahip olan, en iyi romanı yazardı. Ya da şair Bertolt BRECHT’in o ünlü dizelerinde ki gibi en güçlü araçları kullanabilmek için insana ihtiyaç duyulduğunu çok etkileyici bir şekilde dile getirilir.

*Tankınız ne güçlü generalim,
Siler süpürür bir ormanı,
Yüz insanı ezer geçer.
Ama bir kusurcuğu var;
İster bir sürücü.
Bombardıman uzağınız ne güçlü generalim,
Fırtınadan tez gider, filden zorlu.
Ama bir kusurcuğu var;
Usta ister yapacak.
İnsan dediğin nice işler görür, generalim,
Bilir uçurmasını, öldürmesini, insan dediğin.
Ama bir kusurcuğu var;
Bilir düşünmesini de.*

Dünyamızı güzelleştiren, hayatı anlamamızı sağlayan sanat eserleri işte bu insan ve araçların mükemmel işbirliği sonucunda ortaya çıkmaktadır.

3. SOMUTTAN SOYUTA

Soyut kavramı Latince (*Lat. abstractum = çekip çıkarılmış, sıyrılmış*) kökenli bir sözcük olup nesnelere niteliği gibi gerçekte kendi başına var olmayan, nesnelere niteliği olarak var olan, ancak nesnelere çekilip çıkarılarak tasarımılabilen kavramlar olduğunu Türk Dil Kurumu açıklamaktadır.

Günlük dilde “somut kavram”, belli nesnelere, duyularımıza konu olabilen maddi varlıkları dile getiren kavramlar olarak tanımlanır. Sandalye, masa, bardak gibi, “Soyut kavram” ise, duyular aracılığıyla algılanamayan şeyleri dile getiren kavramlar anlamına gelir: Tanrı, adalet, özgürlük gibi.

Soyutlama kavramını ise TDK “*Bir nesnenin özelliklerinden veya özellikleri arasındaki ilişkilerden herhangi birini tek başına ele alan zihinsel işlem, gerçeklikte ayrılamaz olanı*

düşüncede ayırma, tecrit, abstraksiyon.” olarak açıklamaktadır. Kısaca bir nesnenin herhangi bir yanını diğerlerinden ayırarak, eksilterek tek başına ele almak olarak özetlenebilir.

Fotoğrafta soyut çalışmalar daha çok biçim, renk, doku, çizgi, gölge, yakın çekim gibi yollarla üretilebilir. Fotoğraf çekmenin birçok yöntemi ve çeşidi vardır: Sokak fotoğrafçılığı, belgesel fotoğrafçılık, toplumsal gerçekçi yaklaşım, doğa, makro, deneysel v.b. gibi daha sayabileceğimiz pek çok tarz. Soyut fotoğrafçılığı da bu tarzların içerisinde en ilgi çekici olarak sayabiliriz. Soyut görüntülere aslında çok kolay erişebiliriz, bu tarzın bu şekilde bir kolaylığı vardır. Diğer tarzlar gibi gezmek, yeni yerler keşfetmek, pahalı ekipmanlara sahip olmak gibi maddi ve zaman-mekan zorlukları hemen hemen yok gibidir.

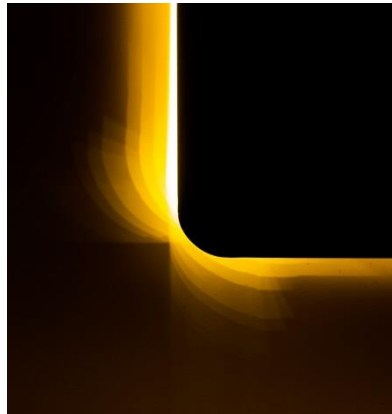
Eğer fotoğrafçı farklı bakış açısına sahip, düşünce dünyasını zenginleştirmiş, bilgi ve birikim sahibi ise arzulanen soyut görüntülere yer ve zaman kısıtlaması olmaksızın her yerde ulaşabilir. Örneğin evde, çalışma ortamında, seyahatte, otobüste, trende v.b. gibi birçok yerde.

Fotoğraf, resim ve çizim gibi daha eski sanat biçimlerinden yukarıda da açıkladığımız gibi, çizgi, şekil, renk, doku, kitle, mekan ve hacim unsurlarını devralmıştır. Ayrıca, siyah beyaz ton skalası, kontrast, negatif karşıtlığı, odak uzaklığı, lens çeşitliliği, bakış açısı v.b. gibi fotoğraf için anılan diğer unsurlardır.(Barrett, 2017 . 48)

Fotoğraf çekimlerinde, illaki soyut çalışma yapılacak diye bir kaygı güdülmemesi gerekir. Doğada ve çevremizde, renk, ışık, gölge, grafiksel görüntüler, çizgiler zaten oralarda yer almakta, durduğumuz yerde o görüntüler kendisini feryat figan göstermekte. Bize kalan ise o görüntüleri makine yardımıyla zaman diliminden ve bütünden eksilterek kaydetmek.

Soyut fotoğraflama ne kadar kolay olsa da bazı zorlukları da yanında getiriyor. Tabii ki bu zorluklar diğer fotoğraf tarzları için de geçerli. Diğer sanat dallarında, sanatçının zaman ve mekan rahatlığı, fotoğrafçıya göre daha özgürdür. Ressam ya da heykeltıraş zamansal bir gerilime kolay kolay girmez, ancak bu serbesti fotoğrafçı için pek geçerli değildir. Doğru anı yakalamak ve karar anını uygun yerde icra etmek için saliselerce vakti vardır. Otobüs durağında beklerken, merdivenden inerken ya da çıkarken, evde koridordan geçerken, o anda bir görüntü oluşur ve onu belgelemek için bir ressam kadar vaktimiz olmayabilir. O kısıtlı zamanda orada mevcut olan görüntüyü hissetmek ve belgelemek hiçde kolay olmasa gerek. Bu gibi avantajlarının yanında soyut fotoğraflamada, fotoğrafçı algılarını daha açık tutarak dikkatini çevresine daha çok vermelidir. Bununla birlikte sanatçı bilgi birikimini geniş tutarak bakış açısını daha büyük bir hacme çıkarmalıdır. Soyut fotoğraflama yapan sanatçının işini zorlaştıran en önemli unsurlar olarak dikkat, algıda seçicilik ve bilgi birikimini sayabiliriz.

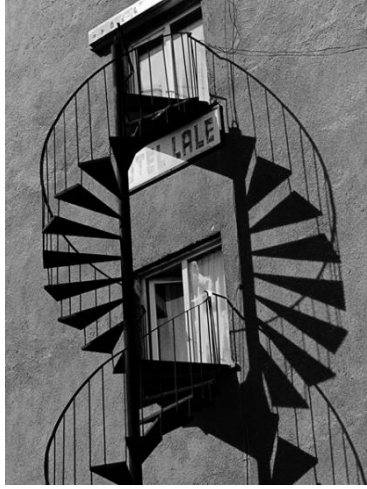
Soyut çalışmaların kolaylığından bahsederken her yerde karşımıza çıkabilir demiştik, bir akşam üstü ATM’den para çekerken ATM’nin köşesinin bir ışık tayfı yaptığını ve siyahla bir karşıtlık oluşturduğunu görünce bunun çekilmesi gerektiğini düşündüm ve fotoğrafı hayalimde çektim. Ertesi gün makineyi de alıp hemen oraya koştum ve hayal ettiğim kareyi sabitledim.

Ankara da bir AVM önünde ki açık konser alanının koltukları bir görsel olarak dikkatimi çekti ve o kareyi hayalime yerleştirdim. Uygun bir zamanda o bölgeye gidip hayaldeki görseli, fotoğraf makinesi ile gerçeğe dönüştürdüm.

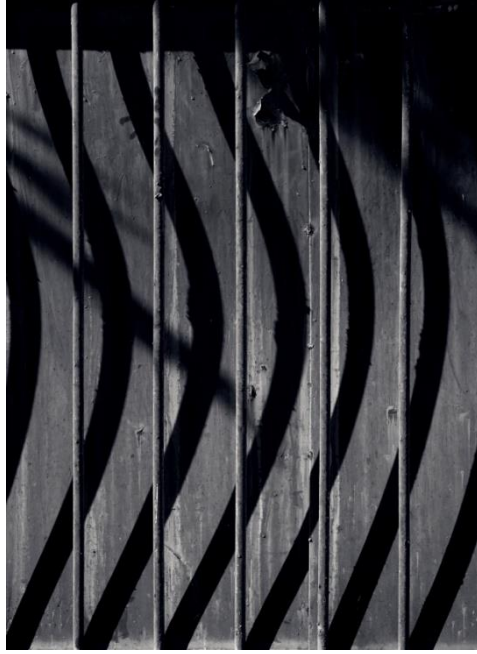
Fotoğrafın diğer sanat dallarından devraldığı ışık gölge unsuruna uygun, ters ışıkta ikiz görüntü oluşturan yangın merdiveni.

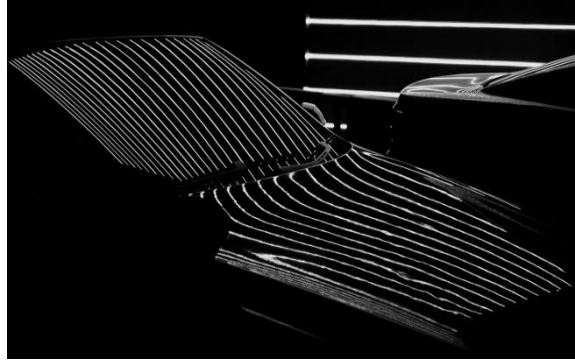
Erzurum Çifte Minare bölgesinde dolaşırken, çevresindeki bir marketin kepenklerine gece aydınlatmanın oluşturduğu gölgenin, kepengin dikdörtgen alanını simetrik olarak iki üçgene bölmesi ve kepengin yatay çizgileriyle uyumlu kompozisyonu,

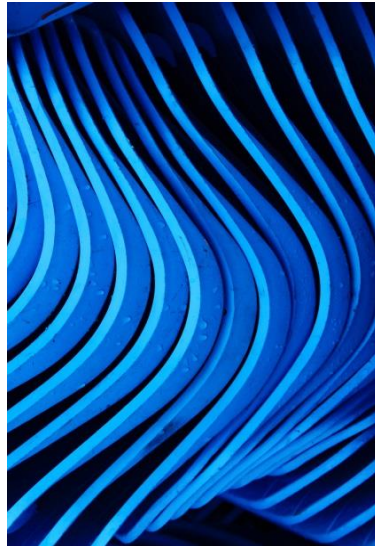
Çalışma yerindeki bahçe korkuluk demirlerinin arkasında ki saç levha ile oluşturduğu ışık gölge oyunu,

Kuzey Kıbrıs T.C Girne’de bir arabanın üzerine aydınlatma lambalarının yansıması ve çizgilerin oluşturduğu kompozisyon.

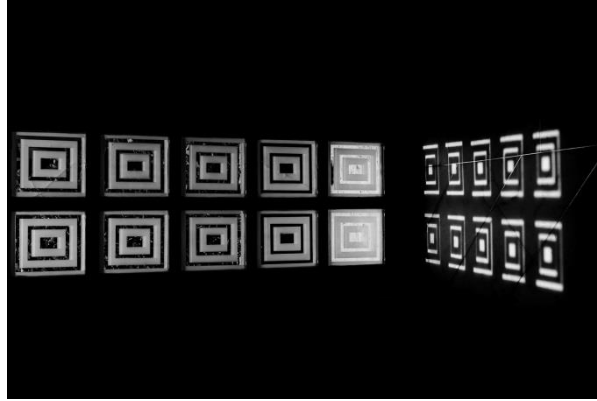
Gelibolu’da ters çevrilmiş plastik sandalyelerin, bütününden eksiltilerek oluşturulmuş bir kompozisyon.

Diyarbakır Sur Mahallesi'nde ki tarihi Surp Grigos kilisesinin bahçesinde ters ışıktaki, çan kulesi ve çatıların oluşturduğu bir kompozisyon.

Bir apartmanın girişinde, kapıda ki pencereden giren ışığın yerde oluşturduğu ışık gölge kompozisyonu,

Yalova'da bir köprünün üst kısmının oluşturduğu DNA görüntüsü ve o çerçeveden geçen martının oluşturduğu görüntü,

İstanbul Modern Müzesinde çatlamış camın arkasında ki renkle oluşturduğu görüntü,

İstanbul Dolmabahçe Sarayında lambanın duvara düşen gölgesinin oluşturduğu görüntü,

İş yerinde ki çalışma odasının penceresinden gelen ışığın jaluzilerle oluşturduğu ve duvara yansıttığı gölgeler,

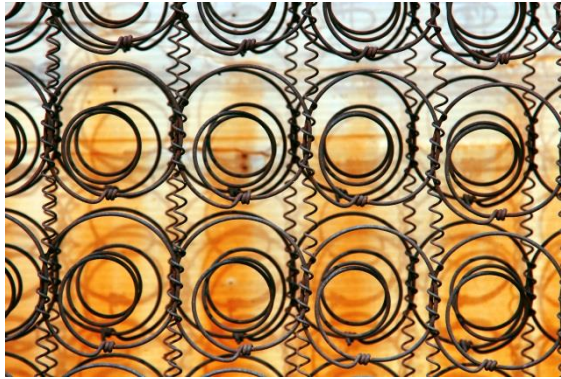
Erzincan sanayi sitesinde ki hurdalıkta bulunan boruların oluşturduğu görüntü,

Kaldırımında belediye işçilerinin istiflediği çöp torbalarının yırtılmasıyla, sarı, yeşil, bakır rengi yaprakların çöp torbasının siyahı ile oluşturduğu kompozisyon

Ankara Haccettepe mahallesinde çöpe atılmış eski yatak tellerinin bize sunduğu görüntü

Metal merdivenin basamak boşluklarının güneş ile oluşturduğu ışık gölge oyunu. Kadraj iki üçgene bölünmüş ve diğer üçgenin içerisinde oluşan küçük üçgenler.

Sabahın alaca karanlığında servis beklerken aydınlatma lambasının dolunay ile oluşturduğu simetrik görüntü,

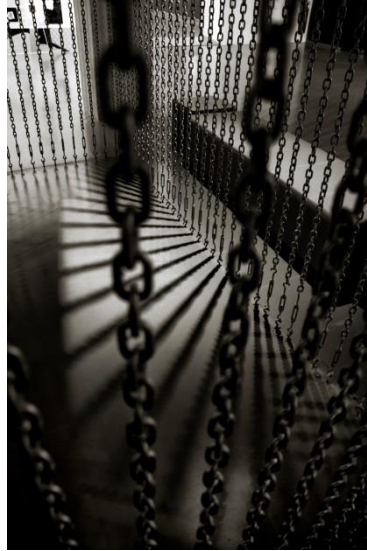
Ankara Ulucanlar'da bir gecekondunun duvarına, soba borusundan akan kurum ile yağmur suyunun elbirliği ile oluşturup bizleri sıra dışı yorumlara zorlayan görüntü,

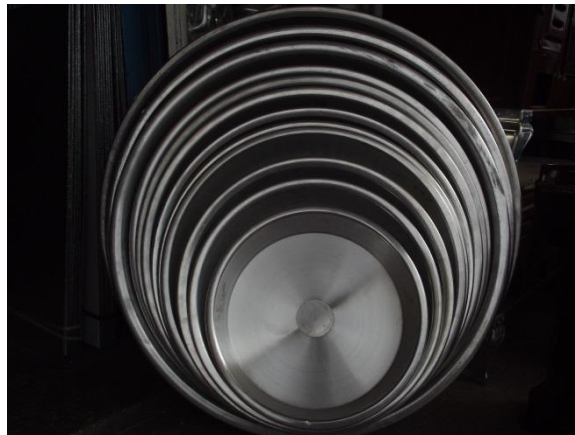
Erzurum Kalesinde'ki tarihi saat kulesinin kıvrıla kıvrıla yükseldiği merdivenlerinin kadrajımıza giren görüntüsü,

İstanbul Modern Müzesinin merdivenlerinin zincirlerle oluşturulmuş tasarımının ışıkla oluşturduğu kompozisyon,

Erzincan Buğday Pazarında esnafın, yerden tasarruf amacıyla leğenleri iç içe yerleştirerek istemsiz olarak oluşturduğu dairesel kompozisyon,

Otel lobisinde, tavan aydınlatmasının zeminde ki yer döşemesinin çizgisel desenleri ile kendiliğinden oluşmuş kompozisyon,

Arabanın eğimli kaportasında ki gölgelerin eğilip bükülmesi ile oluşmuş ışık gölge yansıması,

AVM de, tavan aydınlatmasının geometrik zemin döşemesine yansıması ile oluşturulmuş bir kompozisyon,

Lokanta çatısında, abajurun metal aksamının aydınlatma ile oluşturduğu bayrağı andıran geometrik kompozisyon,

Simitçinin, düşmemesi için birbirlerini çapraz olarak yerleştirdiği simitlerin, tablada oluşturduğu desen,

Konya Sahip Ata Medresesinin iç bahçesinde, taç kapının üst tarafı ve yapının karşı tarafı ile çerçevelenen gökyüzünün oluşturduğu simetrik görüntü,

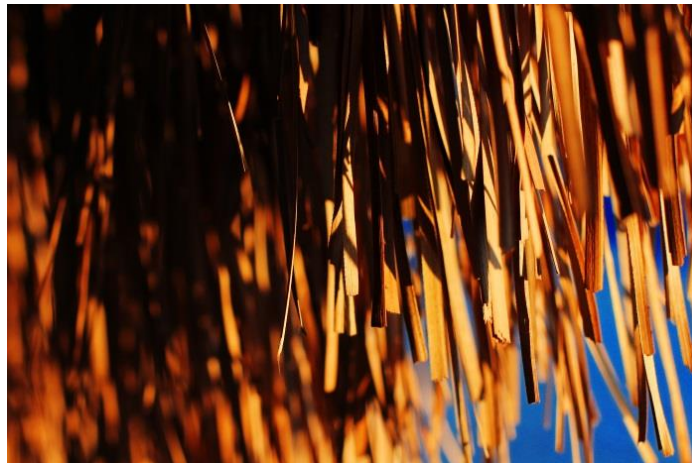
Diyarbakır İç Kale surlarının üzerine düşen ve merdiven basamaklarının daha da belirginleşmesini sağlayan kar ile merdivenlerin ortaklaşa oluşturdukları ve grafik etkisi gösteren kompozisyonu,

İstanbul Balat' ta duvarlara yapıştırılmış afişlerin yırtılması ve duvarda ki renklerle uyumlu hale gelmiş ve duvarın bir kısmını kadraja alarak oluşturulan kompozisyon,

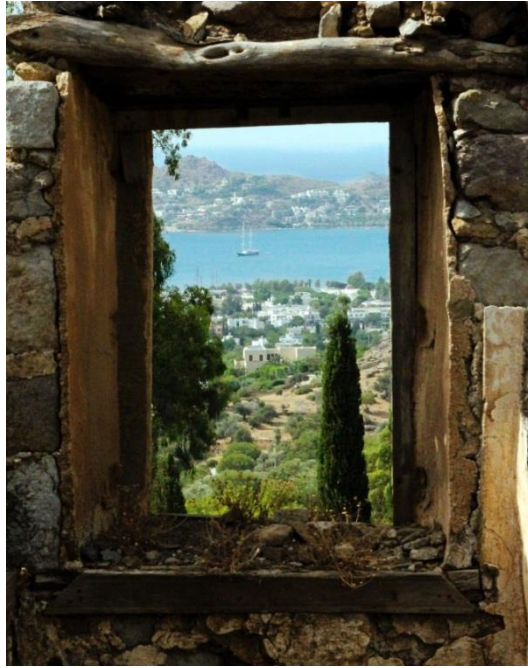
İzmir Karaburun'da sahil çay bahçesinin çatısından, aşağıya doğru sarkmış sarı sazların gökyüzünün mavisi ile oluşturdukları renk kompozisyonu,

K.Kıbrıs T.C. Karpaz bölgesinde yalnızlığı, yaşamda ki kaostan uzaklaştıran, korunaklı, sığınabileceğimiz bir mekanı düşündüren bir çalışma

Bodrum Yalıkavak'ta terkedilmiş eski yerleşim yeri olan Sandima Köyünün yıkılmış, harap olmuş penceresinden ,yeni bir yaşama, umuda doğru, hayat çoşkusu veren bir kompozisyon,

Aksaray Ankara karayolunda kırsal bir bölgede seyahat ederken arabamı durdurmama ve tarlaya girmeme neden olan,İnsanda yalnızlık duygusunu etkin bir biçimde uyandıran, yalıtılmış,çevreden koparılmışlık duygusunu çağrıştıran,tek başına bir hayatı betimleyen, ve çekmeseydim uzun yıllar aklımdan çıkmayacak olan bir kompozisyon,

4. SONUÇ

Yolda yürürken,bir yerde beklerken, çalışma odasında iş yaparken, araç ile seyahat halindeyken bir manzara için aracı durdurup o anı belgeliyor, çevremizdeki nesnelere, gölgelerden, v.b. gibi şeylerden bir görüntü oluşturuyorsak, artık fotoğraf bizler için bir hobi olmaktan çıkmış ,bir yaşam tarzı olmuştur demektir,iddialı bir söylem olmaktan çıkmıştır artık.

Daha öncede belirttiğimiz, bu konuda bir çok kuramcının da üstüne basa basa açıkladığı gibi fotoğraf çekmek için bir makineye ve bir göze ihtiyacımız var. Ancak bu gözün sahip olması gereken bakış açısı, fotoğrafik görme, algıda seçicilik, farkındalık yaratmak,olmayanı çekebilmesi için, dişil bir yapıya sahip olan, yani almadan bir şey veremeyen zihnimizi kullanmak,onu kullanırken de, yapması gerekeni yapabilmesi için de beslenmesi gerektiği bilinen bir gerçektir. Ansel ADAMS “ *Fotoğrafta yalnızca fotoğraf makinesi ile gerçekleştiremezsiniz. Fotoğraf etkinliğine, gördüğünüz tüm resimleri, okuduğunuz tüm kitapları, duyduğunuz müziği, sevdiğiniz insanları taşırsınız*” diyerek fotoğrafçının geçmiş birikim ve yeteneklerini çektiği kareye yansıtabildiği oranda sanat üretebileceğini ifade eder. (Gülalp, 2015)

Araç kullanmadan yapılagelmiş bir sanat dalı olmadığından öncelikle fotoğraf üretimi için gereksinim duyulan bir makine ve onu kullanacak yeterli bilgi birikimine sahip, donanımlı bir fotoğrafçının işbirliğine ihtiyaç vardır. Uyumlu ve tamamlayıcı bir işbirliği ile fotoğraf üretmemek için hiçbir sebebin de bulunmadığını söyleyebiliriz.

KAYNAKAÇA

- ARNHEİM, Rudolf, 2015, Görsel Düşünme, Metis Y. ,İst.
- BARRETT, Terry, 2015, Neden Bu Sanat, Hayal Perest Y., İst.,
- BARRETT, Terry, 2017, Fotoğrafi Eleştirmek, Hayal Perest Y., İst.
- BUGİN , Victor , 2013, Fotoğrafi Düşünmek, Espas Y. ,İst.
- FREUND , Gisele , 2006 , Fotoğraf ve Toplum, Sel Y. , İst.
- Karar Anı. Henri Cartier Bresson, www.ealfokfotoclub.blogspot. (28. 05. 2018)*
- GÜLALP ,Haluk Naci, 2017, *Somutta İçkin Soyutu Fotoğrafla Çıkarmak, www.academia.edu.* (25.05.2018)
- GÜLALP, Haluk Naci, 2014, *Estetik Açından Fotoğraf, www.academia.edu* (25.05.2018)
- GÜLALP, Haluk Naci, 2015,*Fotoğraf Sanatı ve Sanat Fotoğrafi Üstüne Bir Tartışma, www.academia.edu* , ('9.05.2018)
- SONTAG , Susan , Fotoğraf Üzerine , Agora Kitap , İst.
- PRICE , Mary , Fotoğraf, Çerçeve de ki Gizem , Sanat ve Kavram Y. İst.